

## PSİKOLOJİK DANIŞMA, REHBERLİK VE ARAŞTIRMA ŞUBESİ ( PDRAŞ )

### Gözlem, Değerlendirme ve Yönlendirme Süreçlerinde Önemli Hususlar :

- Hangi gerekçe ile olursa olsun; okullarımızda özel eğitim ihtiyacı ve zeka düzeyi gibi konularda tarama veya test uygulaması yapılmamalıdır. Eğitsel değerlendirme öncesindeki gözlem sürecinin çerçevesi ve içeriği, öğrenci gözlem formundaki başlıklarla belirlenmiştir.
- Öğrenci gözlem formu, bilimsel temelli yaklaşımla öğrencilerin etiketlenmesini en aza indirecek ve güçlü yanlarını daha fazla vurgulayacak şekilde düzenlenmiş olup; şubemize yapılacak başvurularda kullanılmak üzere bakanlığımıza bağlı resmi internet sitesindeki ilgili modülde ( [eohd.mebnet.net/rehberlik.html](http://eohd.mebnet.net/rehberlik.html) ) yer almaktadır.
- Öğrenci gözlem formları doldurulurken, uzman görüşü veya raporu olmaksızın öğrencilerin olumsuz etiketlenmesine yol açabilecek “ hiperaktivite, dikkat eksikliği, otizm, disleksi, zihinsel engel “ gibi ibarelere yer verilmemesine dikkat edilmelidir. Öğrencilerin özgüvenlerini zedeleyebilecek ve ailelerin kaygı düzeylerini yükseltebilecek bu gibi etiket ifadeleri yerine; somut, davranışsal karşılığı bulunan gözlem bilgilerine yer verilmesi daha nitelikli bir eğitsel değerlendirmeye olanak sağlayacaktır. Ölçülebilir ve gözlenebilir olmayan ifadeler aracılığıyla uygun eğitsel hedeflerin belirlenmesi olanaksızdır.
- Tüm çocukların yapamadıkları yanında, yapabildikleri de azımsanmayacak düzeydedir. Bu nedenle gözlem formlarında öğrencilerin güçlü yanları ve somut başarıları hakkındaki bilgilerin paylaşılması, bireye özgü gelişim temposunun göz önünde bulundurulması ve branş derslerine / etkinlik alanlarına yönelik okul içi tedbirler hakkında olumlu detayların dile getirilmesi önem taşımaktadır.
- Farklı gelişim gösterdiği düşünülen öğrenciler ile ilgili fark edildikleri andan itibaren sınıf öğretmenlerinin öğrenciye ilişkin gözlemlerini aile ile paylaşmaları, öğrencinin sağlık problemi olup olmadığının belirlenmesi için aileyi sağlık kurumlarına yönlendirmeleri, geçirdiği kaza ve hastalıklar, bunlara yönelik alınan önlemler, süregelen hastalığının olup olmadığı, ilaç kullanıyorsa ilacı hangi saatlerde aldığı ve ilacın yan etkileri konusunda bilgi toplanması ve öğrencinin güçlük çektiği alanları azaltmak ve sınıf içi etkinliklere uyumunu sağlamak için bilgi toplamaları sürecin sağlıklı ilerlemesi için önemlidir.
- Öğretmenin öğrencinin akademik yönden güçlü ve zayıf olduğu alanları tespit etmesi, varsa okulun rehberlik ve psikolojik danışma servisini konu ile ilgili bilgilendirerek, önerilerine başvurması ve bunun akabinde toplanan bilgilerin değerlendirilip öğrenciyi eğitsel değerlendirmeye gönderilmeden önce sınıftaki akademik ve sosyal ortama dâhil etmek için gerekli tedbirleri alması, (Öğrenme ortamının fiziksel özelliklerinin

değiştirilmesi, öğretim yöntem ve tekniklerinde düzenlemeler yapılması, öğretim materyallerinde düzenlemeler yapılması...) öğrencinin gelişimi için önem taşımaktadır. Öğrenci gözlem formu doldururken de yapılan çalışmaların belirtilmesine dikkat edilmelidir.

- Bulduğumuz pandemi sürecini dikkate alarak 1. Ve 2. Sınıflara fırsat verilmesi, gelişimlerinin izlenebilmesi için zaman tanınması önem taşımaktadır.
- Alınan tedbirlere rağmen öğrenci eğitim hizmetlerinden yararlanamadığı takdirde, özel eğitim ihtiyacının belirlenmesi amacıyla öğrenciyle ilgili olarak Eğitsel Değerlendirme İsteği Gözlem Formunu (<http://eohd.mebnet.net>) doldurarak okul idaresine teslim edilmelidir.
- Zeka bölümü ölçekleri, bireyi tanıma ve eğitsel değerlendirme süreçlerinin zorunlu olmayan alt basamaklarındandır. Amaç olarak değil, bireylerin güçlü yanlarını destekleyici bulguların vurgulanması önceliğiyle, bireyi tanıma sürecinin araçlarından biri olarak görülmelidir. Çocuk ve insan hakları gereğince, bireylerin zeka bölümü testlerine, sınıflandırma amacıyla maruz bırakılmamasına özen gösterilmelidir. Bu durum aynı zamanda, şubemizce yapılabilecek test uygulamalarının sağlıklı olarak gerçekleştirilmesini engelleyecek şekilde, test tekrarlarına yol açabilmektedir.
- Özellikle kaynak oda ve özel eğitim desteği alan öğrenciler söz konusu olduğunda, genel bir yaklaşım olarak; akademik başarının değerlendirilmesinde sadece sınav uygulamalarının belirleyici olması tercih edilmemeli; öğrenme stilleri ve güçlü alanlar dikkate alınarak çok alternatifli ölçme-değerlendirme yaklaşımı tercih edilmelidir. Sınav uygulamalarında, süreye dayalı performans da belirleyici olduğundan, ek değerlendirme seçenekleri yoluyla ( basamaklandırılmış ödevler, grup çalışmaları, nitelikli katılım, devamlılık çabası, vb. ) bireyin yalnızca birim zamandaki başarısı değil aynı zamanda ürüne, katılıma ve hedeflenen öğrenmenin tamamlanmasına dayalı başarısı da dikkate alınmalıdır.
- Tıbbi tanılamaların tam teşekküllü sağlık kurumlarınca gerçekleştirilmesi ve ilgili kurumun yetkili mercilerince ( başhekim vb. ) onaylanması esas alınmalıdır.
- Ailelerin ve öğrencilerin eğitsel değerlendirmeye konu olabilecek durumlarla ilgili tıbbi tanı ,özel eğitim, psikolojik yardım gibi hizmetlere yönlendirilmesinden önce şubemizden görüş ve destek talep edilmesine özen gösterilmelidir. Bu gibi yönlendirmeler ailelerde ve çocuklarda tanılama ve değerlendirme hizmetlerine yönelik tepkiye yol açabileceği gibi; aynı zamanda etik dışı test tekrarlarına yol açabilmektedir.
- Şubemize öğrenci yönlendirme sürecinde ailelere, gönderme öncesi bilgilendirmede bulunulması; gönüllü katılımın sağlanması ve şubemizce verilecek hizmet hakkında olası kaygıların giderilmesi etik bir zorunluluktur.
- Okul idarelerince yazılan üst yazılarda öğrenci adı ve sınıfı gibi kişisel bilgilerin bulunmamasına özen gösterilmelidir.
- Öğrenci gözlem formlarının kapalı bir zarf içerisinde gönderilmesine dikkat edilmelidir.

- Yukarıda belirtilen hassasiyetlere dikkat edilmeksizin hazırlanan gözlem formları, uygun şekliyle yenilenmesi doğrultusunda, ilgili daire müdürlükleri aracılığıyla okullara iade edilmektedir.

PDRRAŞ